ASPECTE DIN ISTORIA FANFAREI MILITARE ÎN SPAȚIUL CULTURAL AL REPUBLICII MOLDOVA

Oleg CAZACU

Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice

CZU:785.12:788.1/.4(478)(091)

<https://doi.org/10.52603/9789975351379.03>

Aspects of the history of the military band in the cultural area of the Republic of Moldova

Summary: The military marching band is an imposing but also prestigious artistic present in the national and international musical landscape. Having a rich and old tradition, it continues to play an important role in the cultural life, asserting itself as a mechanism for promoting national and universal musical heritage and as an effective means of ethical and aesthetic education of the military and the general public. Often, famous works from the universal repertoire are more easily assimilated by the average spectator through fanfares. In this article, we will refer to some aspects of the history of the phenomenon. After 1990, with the postponement of the independence of the Republic of Moldova, military structures, internal affairs bodies, institutions for training specialists in the field, such as the Police Academy, etc. are created. As a result, military band orchestras are established and invigorated. One of them, which enjoys success and shows high professionalism, is the Band Orchestra of the General Inspectorate of Carabineers of the Ministry of Internal Affairs.

Keywords: military band, history, social context, composition, repertoire, interpretation.

Introducere. Din perspectivă diacronică, istoria fanfarelor militare din spațiul cultural al R. Moldova este nemijlocit legată de istoria poporului nostru. Ele s-au constituit ca rezultatul unui impuls al sentimentelor patriotice. Misiunea principală era de a încuraja faptele eroice ale generațiilor de ostași și apărători ai țării. Treptat muzica militară s-a impus în diferite momente, ce au marcat istoria arealului românesc, de la sărbători naționale, manifestări social-politice sau culturale, până la prezența pe front alături de soldați. Repertoriul orchestrei de fanfară se va îmbogăți treptat, pe lângă muzica specifică militară, cu lucrări de popularitate, caracteristice timpului respectiv. Acest fapt a determinat, în mare parte o anumită specializare a fanfarelor în funcție de mediu de activitate. Astfel pot fi evidențiate fanfare din mediu rural, care au un repertoriul bogat, inspirat din muzica populară, sunt cunoscute, începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea fanfarele lăutărești; fanfarele urbane cu un repertoriul preponderent de divertisment, bazat pe lucrări de popularitate din muzica universală și nemijlocit fanfara militară, care este prezentă în primul rând în cadrul diferitor activități specifice mediului și de protocol, dar pentru care nu este străin și repertoriul celorlalte două tipuri de fanfare, fiind interpretat la anumite ocazii sau la cerere.

Preistoria orchestrei de fanfară în arealul românesc. Utilizarea instrumentelor aerofone în cultura muzicală românească are o istorie adânc implantată în antichitate. Din documentele timpului aflăm despre popularitatea trompetei de alamă atât în mediu militar, cât și laic. Prezența acestora pe columna lui Traian este o dovadă certă (Cosma 1973:

40). Cronicile românești și străine, studii și alte surse referitoare la viața și istoria poporului român consemnează existența la oaste a unor cete de buciumași, trâmbițași și toboșari. Spre exemplu „instrumentele muzicale, în special buciumele și tobele, erau nelipsite din suitele voievozilor români, atribuindu-li-se diferite funcții în cadrul marilor campanii militare. Cu sunetele puternice, strălucitoare, ale buciumelor se deschideau ceremonii, se vestea sosirea înalților oaspeți, Cum suna o asemenea muzică? Greu de precizat. Posibil să fi avut un caracter solemn, eroic, subliniind fastul, caracterul oficial al momentului” (Cosma 1973: 150) sau „Jean de Wavrin, în cronică sa (1445), descrie armatele românești plasate pe malul Dunării. Muzica lor militară sună din „...buciume și trâmbițe, dând de veste astfel turcilor și hoților că sunt treji (Cosma 1973: 150). De asemenea „într-o scriere polonă din 1485, se relatează vizita lui Ștefan cel Mare făcută regelui polon. Când a descălecat Domnitorul Moldovei, au răsunat „buciumi regali și moldovenesți”. Buciume și trâmbițe au răsunat pe câmpul de luptă în bătălia de la Podul Înalt din 1475. „Dobe și trâmbițe” sunt atestate și la curtea lui Ion Vodă cel Cumplit, în 1570”, iar la intrarea în Alba-Iulia a lui Mihai Viteazul, care „a fost însoțit de cântecele unei formații instrumentale ce depășește ceea ce cunoscuse anterior alți demnitari. Un cronicar, martor ocular al evenimentului, vorbește despre trompete, tobe, fluiere și viori (tubicines, tympana, tibia fistulare, citaraedi)” (Cosma 1973: 151). Un șir de documente, printre care „un document din 1495, emis de Cancelaria lui Ștefan cel Mare, indică prezența acestei incipiente muzici de fanfară pe teritoriul actualului județ Vaslui din România. În el, ni se spune că între proprietarii satului Nănești, care se afla în apropiere de localitatea Gherghești de astăzi (județul Vaslui), se găsea și un anume Mircea Purcel, surlar. Localitatea Gherghești, unul dintre centrele actuale ale interpreților de fanfară, adăpostea deci în secolul al XV-lea un interpret la surlă, instrument masiv de suflat, sau poate cineva care confecționa astfel de instrumente” (Fanfară).

În perioada medievală, (începând cu sec. al XIV-lea), care se caracterizează printr-o intensă influență turcească, nobilimea era obsedată de normele vieții orientale. Influența otomană se răsfrânge și în domeniul muzical, în special în muzica de protocol a domnitorilor. La curțile domnești este prezentă muzica militară turcească prin meterhanele, un fel de orchestre cu instrumente de suflat, care erau pe lângă curțile domnești, de asemenea cântăreți și instrumentiști de serai cu care muzicanții locali de tradiție orală intră în contact, preluând o parte din repertoriu și instrumente. Ceremoniile de la curțile domnești se prezintă sub forma unor manifestări asemănătoare celor de la Constantinopol. Instrumentiștii autohtoni, care treptat alcătuiau aceste ansambluri, ajunseseră la un înalt nivel de măiestrie artistică, ce se bucura de admirația și elogiile demnitarilor Porții Otomane și nu numai.

Până la începutul secolului al XIX-lea nu au existat încă formații de muzică militară propriu-zise, aceasta se explică, în mai mare parte, prin faptul că Țările Române nu au avut armate permanente, constituirea lor făcându-se doar când necesitățile de moment, numindu-se „oastea de țară” sau „oastea cea mare”. Sub aspect muzical, trebuie luat în considerare și faptul, că până în sec. al XIX-lea, instrumentele specifice fanfarei, mai ales cele de alamă, aveau o slabă prezență, ceea ce a constituit un serios impediment în formarea unor ansambluri instrumentale militare.

Fanfara militară în spațiu românesc: începutul secolului al XIX-lea până în anul 1945. La interferența secolelor XVIII-XIX, reprezentanții forțelor progresiste din Princi-

patele Române încep să desfășoare o activitate de afirmare și emancipare națională. Acest fapt a determinat schimbări substanțiale și în domeniul culturii. La începutul secolului al XIX-lea muzica militară românească, fiind încă legată puternic de meterhaneaua orientală, se îndreaptă în mod cert spre cultura muzicală occidentală și marile ei valori. Contactul cu occidentul are repercusiuni benefice și în ceea ce privește fenomenul muzical. Muzica occidentală pătrunde treptat pe diferite căi, precum: prezența muzicanților străini angajați la curtea domnească sau pentru a da lecții copiilor de domnitori și de boieri; prin turneele trupelor de teatru și de operă străine și ale muzicienilor celebri. Ca rezultat, pe lângă pian și clavecin, se observă abordarea unor instrumente de suflat apusene perfecționate, precum flautul, oboiul, clarinetul, trompeta etc.

Odată cu modernizarea armatei la începutul secolului al XIX-lea se formează treptat ansambluri instrumentale, care au deja structura fanfarelor actuale. Acestea au fost „organizate de instructori italieni sau germani, de unde și existența a două stiluri interpretative distincte, susținute de instrumente adaptate fiecăreia dintre acestea: interpretarea cu „instrumente normale”, reprezentând stilul german, sau cu „instrumente tăiate” (instrumentele sunt scurtate cu aproximativ doi-trei centimetri, furnizând un sunet mai înalt și mai dulce), reprezentând stilul vienez” (Fanfară).

Prima orchestră de tip fanfară „se naște la Iași, în capitala Moldovei, în baza unui ordin („poruncă”) intrat în vigoare la 25 august 1830” (Noi istorii, vol. I 2020:265) Mai trebuie de menționat faptul că, de la început, încă din anul 1830, fanfarele militare românești s-au aliniat ca structură și componență instrumentală formațiilor europene similare, principalele înnoiri făcându-se în domeniul repertoriului și al participării lor la viața politică, socială și culturală a țării și mai puțin în structura instrumentală (Ignat 2012: 12). Ținând cont de moda timpului, se impune „Muzica de fanfară militară și/sau de promenadă, dubla moștenitoare a meterhanelei turcești (devenită apoi meterhanea românească) și a fanfarelor militare locale (constituit în anii 30-40 ai secolului trecut [sec. XIX n.n.]), germane și austriece” (Rădulescu 2001: 29).

Ziarul *Albina Românească* din 18 septembrie 1830, aprecia inițiativa înființării orchestrei militare, „cronologic prima orchestră de acest tip se naște la Iași, în capitala Moldovei, în baza unui ordin („poruncă”) intrat în vigoare la 25 august 1830, document ce însărcina pe cehul Franz Rousitzka (1795–1860?) – pianist, violoncelist și autor al unei colecții de melodii pentru pian numită de autor „orientală” – să achiziționeze de la Viena instrumente, partituri, metode de exerciții și studii instrumentale” (Ignat 2012: 11). La București, în 1832, este creată a doua muzică militară din Țara Românească asemănătoare cu cea de la Iași. Membrii orchestrelor de fanfară și dirijorii erau selectați inițial din rândul muzicanților de peste hotare, în special din Germania, Cehia, Ungaria ș.a. Ei erau angajați pe diferite perioade de timp, unii se stabileau definitiv în țară, devenind cetățeni români. Printre acestea se numără Josef Herfner, Franz. Rousitzka, Eduard Hübsch, Anton Kratochvil, Marini Ernest ș.a. Componenta instrumentală a primei fanfare militare, cea înființată la Iași, în anul 1830 a fost următoarea: 12 clarinete de diverse acordaje, 2 oboaie, 3 fagoturi, 1 contrafagot, 4 flaute în Re bemol și Mi bemol, 1 flaut piccolo, 3 corni, 1 trâmbiță cu clape, 8 trâmbițe de cavalerie, tobă, talgere și corn de vânătoare. (Ignat 2012: 13).

Studiile executate sub îndrumarea dirijorilor, instrumentarul divers, care includea și de lemn, și de alamă, a determinat un grad ridicat de execuție și artistic al fanfarei.

Repertoriul la rândul său includea lucrări de înalt nivel artistic, creații ce contribuiau la perfecționarea fanfarelor militare și solicitarea acestora pentru diferite manifestări, nu numai de sorginte militară. În acest sens, George Breazul a subliniat importanța dezvoltării fanfarelor militare pentru perioada ce a precedat înființarea Conservatoarelor de la Iași și București, „formațiile de muzică ale armatei au făcut o muncă de pionierat atât în domeniul învățământului muzical, cât și în acela al educației militaro-patriotice și estetice a maselor de militari și a populației civile” (Ignat 2012: 13).

Termenului de *fanfară* începe să se folosească de prin anul 1880, când printr-o Decizie ministerială se stabilește funcționarea în toate regimentele de dorobanți a unei asemenea structuri, înlocuind astfel denumirea de „bandă muzicală”, utilizată până atunci (Ignat 2012: 14). Dezvoltarea fanfarei militate s-a aflat în strânsă legătură cu evoluția organizatorică a structurilor militare, dezvoltarea învățământului muzical și a școlii componistice românești, al instituțiilor de sorginte culturală, precum teatrul de operă, filarmonica ș.a., antrenarea fanfarelor în activitatea publică, în rezultat se îmbogățește repertoriul și crește nivelul artistic. Astfel, datorită fanfarelor au pătruns în rândul maselor lucrările celebre ale lui W.A. Mozart, L. van Beethoven, F. Schubert, G. Verdi, G. Rossini, P. Ceaikovski ș.a., R. Wagner, precum și creații ale compozitorilor români militari Josef Herfner, Eduard Hübsch, Iosif Ivanovici, Mihail Mărgăritescu ș.a.

În anul 1895 la conducerea muzicilor militare a fost numit ca inspector general Iosif Ivanovici, autorul valsului *Valurile Dunării*, ce se bucură de mare popularitate și a multor lucrări pentru fanfară. Iosif Ivanovici s-a dovedit a fi un bun organizator, contribuind la ridicarea nivelului profesional și modernizării muzicilor militare, „Lui îi aparține și inițiativa organizării primei forme de învățământ muzical instituționalizat pentru tineri: copii de trupă” (Noi istorii, vol. I 2020: 287). Iosif Ivanovici s-a evidențiat prin activitatea sa modernă de dezvoltare a fanfarelor militare, organizându-le și înzestrându-le cu noi instrumente muzicale de construcție avansată, procurate din occident, s-a străduit să asigure orchestrele cu un repertoriu cât mai elevat și mai variat.

Primii ani ai secolului al XX-lea sunt marcați de momente importante în evoluția și modernizarea fanfarelor militare, acestea fiind legate de activitatea unui alt muzician, compozitorul și criticul muzical Mihail Mărgăritescu, care continuă munca lui I. Ivanovici, ridicând prestigiul fanfarelor militare. Subliniem că „una dintre cele mai semnificative realizări ale inspectorului Mărgăritescu este amplul proiect de reorganizare și modernizare în conținut a fanfarelor” (Noi istorii, vol. II 2020: 244). El fondează în anul 1908 revista *Muzica*, în care publică o serie de studii referitoare la fanfarele militare, pe care le considera adevărate „conservatoare populare”. Formațiile de muzică militară au însoțit trupele pe front, au participat în momentele grele ale primului război mondial (1916–1918), demonstrându-și nu numai profesionalismul, ci și devotamentul și responsabilitatea, alături de combatanții din linia întâi a frontului.

În perioada interbelică la conducerea fanfarelor militare (1932–1940) vine Egizio Massini, care, prin reformele introduse, a continuat transformările începute de înaintașii săi, dispunând dotarea fanfarelor militare cu instrumente de tip modern, în special după modelul francez, italian și ceh, precum și înnoirea, dezvoltarea și diversificarea repertoriului, a ridicat nivelul profesional al acestor formații la nivelul celor mai moderne din Europa. El organizează „stagiuni întregi de concerte în București, în țară și străinătate”,

triumf a fost „turneul celor 700” (în realitate, 723 de instrumentiști), întreprins în Polonia, Cehoslovacia și Iugoslavia în 1934” (Noi istorii, vol. II 2020: 250). Însuși E. Massini a declarat, că „în cariera sa de peste 60 de ani la pupitrul Operei Române, nu a cunoscut un asemenea triumf artistic în străinătate, cum a fost turneul uriașei fanfare militare (...) din 1934” (Noi istorii, vol. II 2020: 250).

În iunie 1941, ca urmare a intrării în război, întreaga armată i-a poziție de luptă, inclusiv fanfarele militare. Aflate sub influența armatei germane, fanfarele militare cunosc o anumită organizare de tip german. În perioada celui de al doilea război mondial ele au îndeplinit cu devotament îndatoririle militare și profesionale.

Fanfara militară din perioada postbelică în spațiul cultural al Republicii Moldova. Odată cu instaurarea regimului sovietic (1945), armata a devenit un fenomen centralizat și coordonat de la Moscova. Pe teritoriul actualei Republici Moldova aceasta a avut o prezență activă prin unitățile militare dislocate în special în Chișinău, Bălți, Tiraspol. Muzicienii noștri, educați în instituțiile de învățământ artistic, făcând serviciul militar, au contribuit substanțial la activitatea formațiilor instrumentale din cadrul armatei nu numai pe teritoriul actualei Republici Moldova, dar și întreg spațiu fost sovietic.

Un aport în educarea instrumentiștilor de fanfară, care a asigurat continuitatea și revigorarea orchestrelor de fanfară pe teritoriul republicii, la avut Conservatorul Moldovenesc de Stat (actualmente Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice). Spre exemplu, în anul 1945, la cursurile de pregătire din cadrul catedrei *Instrumente de suflat și de percuție*, au fost înmatriculați 11 suflători și 3 percuționiști, iar la anul întâi de bază – 2 suflători: A. Cuznețov (trombon) și I. Caftanat (trompetă). În luna decembrie, la cursurile pregătitoare, au mai fost înmatriculați încă 3 suflători – 2 corniști și un trombonist.

La începutul anului de învățământ 1945–1946 componența catedrei a fost completată (în afară de fagot) de specialiști înalt calificați, dar toți se aflau la o vârstă înaintată sau aproape de aceasta, din care cauză șeful catedrei și directorul Conservatorului David Gherșfeld era îngrijorat de perspectiva catedrei. El era preocupat de întinerirea componenței ei. În acest scop, face o călătorie în orașul Cernăuți, unde pe atunci se afla statul major al frontului IV Ucrainean, pe lângă care exista o fanfara exemplară (cu o mică grupă de coarde), compusă din muzicanți de forță, foști absolvenți și studenți ai diferitelor instituții muzicale superioare. Printre ei erau și studenți ai Conservatorului din Odesa, pe mulți dintre care David Gherșfeld îi cunoștea personal. Relatându-le problemele existente, el le-a propus unora dintre ei (care trebuiau să fie demobilizați în timpul apropiat) să vină la Chișinău, unde le oferă posibilitatea să-și finalizeze studiile, să se angajeze la lucru, să obțină locuință. În urma acestei propuneri și-au dat acordul G. Șramko, (oboi, fagot), V. Povzun (clarinet), C. Enenko (trombon), V. Hatin (corn), G. Torpan (trompetă) și alții, care au contribuit la pregătirea ulterioară a instrumentiștilor, viitorii membri ai fanfarelor militate. [Ciobanu 1993: 65].

La sfârșitul anului de învățământ 1946, printre cei șase absolvenți ai primei promoții de la Conservatorul de Stat din Chișinău (AMTAP), trei erau absolvenți ai catedrei *Instrumente de suflat și de percuție*. Mulți dintre studenți, din motive materiale, inclusiv ai catedrei *Instrumente de suflat și de percuție*, întrerupeau pentru un timp studiile la Conservator. Salvarea era serviciul în armată, înrolându-se în fanfarele militare, unde asigurarea cu locuință, alimente erau garantate. Pe parcursul anilor prin fanfarele mili-

tare au trecut mulți tineri instrumentiști, care, ulterior au devenit muzicieni consacrați, dar la timpul oportun au contribuit la dezvoltarea și menținerea nivelului interpretativ, atitudinea profesionistă fiind prioritară. Printre aceștia se numără Vladimir Rotaru, Ion Zaharia, Vasile Iovu, Eugen Verbețchii, Pavel Usaci, Simion Duja și mulți alții.

După 1990, odată cu decalarea independenței, în Republica Moldova sunt create structuri militare, organe ale afacerilor interne etc., instituții de pregătire specialiștilor în domeniu, precum Academia de poliție ș.a. În rezultat sunt înființate, revigorate orchestre de fanfară militară. Una dintre acestea, care se bucură de succes și a dat dovadă de înalt profesionalism, este Orchestra de fanfară a Ministerului Afacerilor Interne a R. Moldova¹. Ea a fost înființată în anul 1994 la inițiativa colonelului Nicolae Usaciov, fiind denumită inițial Fanfara Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne. La acel moment Departamentul Trupelor de Carabinieri avea în subordinea sa patru unități militare, fiecare din ele având în structura organizatorică câte o fanfară. La insistența colonelului Nicolae Usaciov și susținerea prim-vice ministrului afacerilor interne, șef al departamentului securitate publică al Ministerului Afacerilor Interne (comandant al trupelor de carabinieri) generalului Mihail Mămăliga, a fost creată Fanfara Departamentului Trupelor de Carabinieri. Această fanfară a fost cea, care a întâlnit pentru prima dată o delegație oficială, tot Fanfara Departamentului Trupelor de Carabinieri a fost fanfara, ce a interpretat pentru prima dată Imnul de Stat al Republicii Moldova. În septembrie 2001 printr-un ordin secret al Ministerului Afacerilor Interne, Fanfara Departamentului Trupelor de Carabinieri a primit titlul de „Model” astfel fiind redenumită din Fanfară în Orchestra-Model a Departamentului Trupelor de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne. Următorii doi ani 2001–2003, Orchestra-Model susține mai multe concerte festive în comun cu Corul de camera „Credo” prin țară, chiar în fiecare centru raional, promovând arta și cultura națională, prin piesele militaro-patriotice, lucrări clasice, muzică ușoară etc. Colonelul Nicolae Usaciov este cel, care în vara anului 2001 a introdus în programul Orchestrei-Model primele elemente de Defile-Show, deci militarii orchestrei sub acordurile muzicii prezintă diferite mișcări, ceea ce este destul de dificil ca în timpul mișcărilor să fie menținut acordajul, ansamblul și nuanțele dinamice, cu atât mai mult că aceste spectacole erau prezentate în aer liber la diferite temperaturi, când mai ridicate, când mai scăzute.

În anul 2003 colonelul Nicolae Usaciov se retrage la odihna binemeritată și respectiv la conducerea Orchestrei-Model este numit maiorul Anatolie Grișco, care vine cu un repertoriu nou pentru fanfară. Anatolie Grișco a fost mai mulți ani la rând instrumentist al Orchestrei-Model. În vara anului 2004 la conducerea Orchestrei-Model vine locotenent colonelul Ghenadie Tutunaru, care la fel susține cu Orchestra-Model mai multe concerte festive prin Republica Moldova împreună cu corul de camera „Credo”. Tot el este cel care a mers pentru prima dată cu Orchestra-Model la două Festivaluri Internaționale pentru fanfarele militare, ce au avut loc în 2006–2007 or. Riom și Altberville din Franța. În anul 2010 locotenent colonelul Ghenadie Tutunaru decide să se retragă.

Ulterior la cârma Orchestrei-Model este numit prin ordinul Ministrului Afacerilor Interne Oleg Cazacu, un muzician cu experiență din cadrul fanfarei, absolvent al Academiei de Muzică Teatru și Arte Plastice, secția Instrumente aerofone și de percuție, clasa de trombon a Maestrului în Artă Vasile Ceban. În anul 2011 la inițiativa noului dirijor,

Orchestra-Model merge împreună cu un grup de dansatori la Festivalul Internațional Concurs Bande Musicale în or. Giulianova din Italia, de unde revine cu locul III din 14 țări participante. La acest eveniment membrii Orchestrei-Model au mai fost menționați cu premiul Simpatia jurnaliștilor RAI 1 din Italia. După acest succes al Orchestrei-Model, au început să parvină mai multe invitații din diferite țări pentru a participa la diferite Festivaluri Internaționale a fanfarelor militare de la care revine cu premii: Festivalul concurs „Bande Musicale” din orașul Giulianova, Italia – anul 2011, 2015; Festivalul Internațional al orchestrelor militare „Musikparade” Germania 2012, 2013; 2014; Festivalul Internațional al orchestrelor militare „Belie noci” or. Permi Federația Rusa 2012; Festivalul Internațional al orchestrelor militare „Avenches Tattoo” or. Avenches Elveția 2013; Festivalul Internațional al orchestrelor militare or. Saint-Quentin Franța 2014; Festivalul Internațional al orchestrelor militare din or. Gravelines Franța; Festivalul Internațional Belgium Tatro 2016 or. Oostende, or. Lommel din Belgia; Festivalului Internațional de Fanfare ediția XV 2019 Iosif Ivanovici, or. Galați din România; Festivalului Internațional Cerna-Band-Show 2020 or. Chalon sur Saône din Franța ș.a.

Orchestra-Model a Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului afacerilor interne este în prezent o subdiviziune de elită a Inspectoratului General de Carabinieri al Ministerului Afacerilor Interne, care asigură practic toate ceremoniile militare, sportive, cultural artistice ale IGC, subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne și la nivel de Guvern, promovează cultura națională, imaginea republicii peste hotarele ei.

Concluzii. Așadar, constatăm că Fanfara militară în arta muzicală națională are o istorie bogată cu rădăcini adânc implantate în cultura traco-geto-dacică. Odată cu crearea nemijlocit a unui astfel de ansamblu/orchestra începând cu sec. al XIX-lea, fanfară se dezvoltă pe trei filoane fundamentale: militar, urban și rural – popular. Mediile de activitate, creațiile predominante în repertoriul muzical vor corespunde tipului respectiv de fanfară. În prezent observăm activitatea aceluiași tipuri de fanfare, cea ce am subliniat prin exemplele de Fanfara AMTAP, rurală și Fanfara MAI al Republica Moldova. Problema studierii repertoriului este determinată de mai mulți factori: componența fanfarei, aranjamentele efectuate, genurile creațiilor interpretate sau scrise anume pentru fanfară, felul de instruire muzicală a instrumentiștilor, mediu social de activitate ș.a. Vom continua cercetările cu analize aprofundate a repertoriului, specificul orchestrațiilor, a interpretării și altor aspecte importante care să dezvăluie plenar acest fenomen al culturii naționale.

Note:

¹Materialul din acest compartiment este scris în baza informației selectate din ordinele și dispozițiile MAI al Republicii Moldova.

Bibliografie:

Ciobanu N. Pagini din istoria catedrei „Instrumente aerofone și de percuție” a Academiei de Muzică „G. Musi-cescu”. În: „Viața muzicală a Basarabiei în secolul XX” (materialele conferinței). Chișinău:1993, p. 65-68.

Cosma O. L. Hronicul muzicii românești, vol. I. București: Editura Muzicală, 1973. Fanfară. In: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Fanfar%C4%83> (vizitat 20 mai, 2021).

Ignat C. Muzicile militare între tradiție și modernitate: particularități ale artei dirijorale. Ed. A 2-a, rev. București: Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2012.

Noi istorii ale muzicilor românești. Ideologii, instituții direcții componistice în muzica românească din secolele XX-XXI, vol I. București: Editura muzicală, 2020.

Noi istorii ale muzicilor românești. Ideologii, instituții direcții componistice în muzica românească din secolele XX-XXI, vol II. București: Editura muzicală, 2020.

Rădulescu S. Peisaje muzicale în România secolului al XX-lea. Partea I (1900–1944). București: 2001.

Ziua muzicilor militare este sărbătorită la 1 iulie. <https://www.agerpres.ro/documentare/2019/07/01/ziua-muzicilor-militare--333436> (vizitat 20 mai, 2021).

Date despre autor: Oleg Cazacu, doctorand, lector universitar Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice,
e-mail: oleg_cazacu76@mail.ru